

Parlamentarisk budget förslag till en förändring av beslutsprocessen i riksdagen .

Bakgrund

En av orsakerna till höstens parlamentarisk kris är en regel för hur riksdagen fattar beslut som är otidsenlig i varje fall när det gäller budgetfrågor:

4 kap. ”7 § Vid omröstning i kammaren gäller som riksdagens beslut den mening som mer än hälften av de röstande enas om, om inte något annat anges i denna regeringsform eller, när det gäller frågor som hör till förfarandet i riksdagen, i huvudbestämmelse i riksdagsordningen. Bestämmelser om förfarandet vid lika röstetal meddelas i riksdagsordningen. Lag (2010:1408).” (ur Ny Regeringsformen Kung (1974: 152))

Det är denna föråldrade paragraf som leder till ”majoritetens diktatur”(Alexander de Tocqueville 1800-talet) och till problemet med vågmästare. Det är möjligt att ett parti som bara har två mandat kan bli vågmästare över de två blocken om de har 174 resp. 173 mandat. Detta strider mot demokratins grunder om alla rösters lika värde.

Men precis när det gäller budgetfrågor, vilket var ett av huvudproblemen i höstens parlamentariska kris finns en enkel lösning¹. Istället för att det förslag som får mer än hälften av de röstande gäller som riksdagens beslut kan man införa och beräkna en ”**parlamentarisk budget**”. Ett enkelt exempel:

Mandatfördelning i dag är Regeringen (S, MP) +V 159, Alliansen 141 och SD 49. Regeringens förslag är 17,4 miljarder till migration och SD:s budgetförslag 10 miljarder. Alliansens budgetförslag (enl. vårproposition 2014) 12,7 miljarder för migration. Ett viktat beslutsförfarande ger den **parlamentariska budgeten** för migration

$$\frac{159 \cdot 17,4 + 141 \cdot 12,7 + 49 \cdot 10}{349} \approx 14,5 \text{ miljarder.}$$

Då skulle alla partier få ett inflytande som motsvarar deras antal mandat, som i sin tur står i nära proportion till andel röster i väljarkåren och t.ex. SD bara få ett inflytande som motsvarar deras 13 % av väljarna och de kan inte fortsätta med sin vågmästarroll.

Alla budgetförslag, både utgiftsområden och inkomstområden, kan hanteras så. Det är också mycket lätt att matematiskt bevisa att om varje parti/block presenterar balanserade budgetförslag så kommer den parlamentariska budgeten också vara balanserad.

Antag att vi har nio partier A –I med mandat M_X för alla $X=A, B, \dots, I$. Och

$$\sum_{X=A}^I M_X = M \quad \text{Där } M \text{ är totala antalet mandat (i Sveriges Riksdag } M=349)$$

Varje parti lägger ett fullständigt budgetförslag:

Utgiftsområdena 1-27 är specificerade i Riksdagsordningen²

För parti X utgifterna ${}_X U_i$ $i=1,2,\dots,27$ alla $X = A,B,\dots,I$
och summan av utgifterna för parti X

$${}_X U = \sum_{i=1}^{27} {}_X U_i \quad \text{alla } X = A,B,\dots,I \quad [1]$$

Utifrån exemplet med migrationsbudget

Mandat	Belopp
159	17,4
141	12,7
49	10

$$U_8 = \frac{159 \cdot 17,4 + 141 \cdot 12,7 + 49 \cdot 10}{349} \approx 14,5 \text{ miljarder.}$$

Vi definierar den **parlamentariska budgeten för utgiftsområde i** som

$$U_i = \frac{\sum_{X=A}^I M_x \cdot {}_X U_i}{M} \quad \text{alla } i=1,2,\dots,27 \quad [2]$$

När det gäller intäkter finns 8 huvudområden som skatter, bidrag från EU m.fl., som tex i Regeringens budgetproposition³ uppdelas ytterligare.

Om vi först tar de 8 huvudområdena

Så för intäkter (S) för parti X $X=A, B, \dots, I$ intäkterna/skatterna ${}_X S_i$ $i=1,2,\dots,8$

För parti X är summan av intäkterna ${}_X S = \sum_{i=1}^8 {}_X S_i$ alla $X=A,B,\dots,I$ [3]

Vi definierar den **parlamentariska budgeten för inkomstområde i** som

$$S_i = \frac{\sum_{X=A}^I M_x \cdot {}_X S_i}{M} \quad \text{alla } i=1, 2,\dots,8 \quad [4]$$

Men olika partier kan ha olika intäktsområden t.ex. olika skatter. Här ett fiktivt exempel. med samma mandatfördelning som ovan

A 159 mandat har bara skatt på företagsvinster 94 miljarder och koldioxid 25 miljarder
 B 141 mandat har bara skatt på löner 46 miljarder och solenergi 33 miljarder
 C 49 mandat har bara skatt på pension 15 miljarder och import 10 miljarder

Vi formar då en matris: först tas posterna hos A och numrerar dem $S_1=S(1)$ och S_2 och sedan hos B och fortsätter numreringen S_3 och S_4 osv och sätter 0 på de poster som partiet ej har med i sin budget t.ex. ${}_A S_3=0$ osv

Parti	Mandat	S(1)	S(2)	S(3)	S(4)	S(5)	S(6)
A	159	94	25	0	0	0	0
B	141	0	0	46	33	0	0
C	49	0	0	0	0	15	10
Totalt M	349						

Så för intäktsområdet skatter för parti X $X=A, B, \dots, I$ skatterna ${}_X S_i$ $i=1,2,\dots,6$
 Summan av skatter för parti X

$${}_X S = \sum_{i=1}^6 {}_X S_i \quad X = A, B, \dots, I. \quad [5]$$

Vi tar nu detta exempel med bara 6 olika intäktsområden och 27 olika utgiftsområden.

Att varje partis budget är balanserad innebär

$${}_X S = {}_X U \quad \text{alla } X = A, B, \dots, I \quad \text{dvs.} \quad \sum_{i=1}^6 {}_X S_i = \sum_{i=1}^{27} {}_X U_i \quad \text{alla } X = A, B, \dots, I \quad [6]$$

Vi visar att då är även den parlamentariska budgeten definierad enligt [2] och [4] balanserad

$$S = \sum_i S_i = \sum_i \frac{\sum_{X=A}^I M_X \cdot {}_X S_i}{M} = \frac{\sum_{i=1}^6 (\sum_{X=A}^I M_X \cdot {}_X S_i)}{M} =$$

$$\frac{\sum_{X=A}^I (\sum_{i=1}^6 M_X \cdot {}_X S_i)}{M} = \frac{\sum_{X=A}^I M_X \cdot \sum_{i=1}^6 {}_X S_i}{M} = \frac{\sum_{X=A}^I M_X \cdot \sum_{i=1}^{27} {}_X U_i}{M} \quad (\text{enl. [6]})$$

$$= \frac{\sum_{X=A}^I \sum_{i=1}^{27} (M_X \cdot {}_X U_i)}{M} = \frac{\sum_{i=1}^{27} (\sum_{X=A}^I (M_X \cdot {}_X U_i))}{M} =$$

$$\sum_{i=1}^{27} \frac{(\sum_{X=A}^I (M_X \cdot {}_X U_i))}{M} = \sum_{i=1}^{27} U_i = U$$

sålledes $S=U$ $\sum_{i=1}^6 S_i = \sum_{i=1}^{27} U_i$ således är den

parlamentariska budgeten balanserad.

Även i det allmänna fallet har vi 27 utgiftsområden och för parti X utgifterna

${}_X U_i$ $i=1,2,\dots,27$ alla $X = A,B,\dots,I$
och summan av utgifterna för parti X

$${}_X U = \sum_{i=1}^{27} {}_X U_i \quad \text{alla } X = A,B,\dots,I \quad [1]$$

I det allmänna fallet har parti X inkomstområdena ${}_X S_i$ $i=1,2,\dots,k_x$

I extremfallet kan ${}_X S_i$ stå för helt olika inkomstområden för alla x och alla i.

Vi definierar då en matris på samma sätt som ovan:

Vi har 9 partier A,B,,,I och totalt antal olika inkomstområden $N = \sum_{X=A}^I k_x$

Vi sätter 0 på alla poster som inte finns med i partiets ursprungliga inkomstområden.

T. ex. parti A har nu inkomstområdena ${}_A S_i$ $i=1, \dots, N$ och där

$${}_A S_i = {}_A S_i \neq 0 \quad \text{för } i=1, 2, \dots, k_A \quad \text{men } {}_A S_i = 0 \quad \text{för alla } i=k_A+1, k_A+2, \dots, N$$

och ${}_X S_i = {}_X S_i \neq 0$ för $i= N_{[X-1]}+1, N_{[X-1]}+2, \dots, N_{[X-1]}+k_x$ $N_{[X-1]} = \sum_{Y=A}^{[X-1]} k_y$

$[X-1]$ = den bokstav som kommer före X i A,B,C,...I alla X = B,C,...I

${}_X S_i = 0$ för alla övriga

Totala intäkterna $S = \sum_{i=1}^N S_i = \sum_i \frac{\sum_{X=A}^I M_x \cdot {}_X S_i}{M}$ och på samma sätt som ovan

kan det då alla partiernas budgetar är balanserade dvs. $\sum_{i=1}^N \sum_X S_i = \sum_{i=1}^{27} X U_i$ uttrycket skrivs om till

$$\sum_{i=1}^{27} \frac{(\sum_{X=A}^I (M_x \cdot {}_X U_i))}{M} = \sum_{i=1}^{27} U_i = U \quad \text{dvs den parlamentariska budgeten är balanserad.}$$

Sedan när man gör mer specificerad budget och delar upp t.ex. utgiftsområdet 1 i flera utgiftsposter

kan man ånyo använda den parlamentariska budgetens metod.

Nu är U_1 given och varje parti X gör en balanserad budget med utgifter ${}_X U_{1:i}$ $i=1, 2, \dots, k_x$

Där $U_1 = \sum_{i=1}^{k_x} {}_X U_{1:i}$ sen definieras den parlamentariska budgeten för utgiftsområde 1:i

$$U_{1:i} = \frac{\sum_{X=A}^I M_x \cdot {}_X U_{1:i}}{M} \quad \text{alla } i=1, 2, \dots, N \quad N = \sum_{X=A}^I k_x \quad \text{där vi inför 0:or på de}$$

poster som inte finns med i ett visst part

Denna parlamentariska budgeten är balanserad då

$$\sum_{i=1}^N U_{1:i} = \sum_{i=1}^N \frac{\sum_{X=A}^I M_X \cdot U_{1:i}}{M} = \frac{\sum_{i=1}^N (\sum_{X=A}^I M_X \cdot U_{1:i})}{M} = \frac{\sum_{X=A}^I (\sum_{i=1}^N M_X \cdot U_{1:i})}{M} =$$

$$\frac{\sum_{X=A}^I M_X \cdot \sum_{i=1}^N U_{1:i}}{M} = \frac{\sum_{X=A}^I M_X}{M} = U_1 \frac{\sum_{X=A}^I M_X}{M} = U_1 \frac{M}{M} = U_1$$

Exempel I första fördelningen med 27 utgiftsområden

1. Om ett parti skulle bara budgetera en post och sätta nollor på alla andra skulle det påverka den parlamentariska budgeten mycket. Men en sådan budget från det partiet kan ju visas var ohållbar då inget ges till övriga 26 områden och de kommer få få röster.

Så alla partier strävar efter trovärdiga budgetar för det är så den kan påverka budgeten även om bara får få röster.

2. Krogmomsen

¹ Nu förhandlar de två stora blocken för att lösa krisen och enligt vad som rapporteras i TV tycks de söka lösningen i att göra det möjligt för en minoritetsregering att få igenom sin budget, vilket vi med de Tocqueville måste kalla "minoritetens diktatur" och enligt vårt sätt att se är ur askan i elden. Ett förslag är att ett parti inte får rösta en andra gång och då välja ett annat partis budget då deras egen ej gått igenom. Det var så SD gjorde som var den andra orsaken till den parlamentariska krisen. Men om regeln skulle formuleras så att varje parti bara får rösta en gång när det gäller budgetförslag skulle SD kunnat avstå rösta på sitt eget förslag som inte hade någon chans och röstat på alliansens och samma kris hade ändå uppstått, vilket var målet för SD och genom hot om att på detta sätt fälla varje regering pressa blocken att anta SD:s flyktingpolitik. Och de har redan lyckats. Göran Hägglund "K" D (han är inte representant för den Kristus som uppenbarade de svagas och förtryckt Gud) har redan följt efter SD och ska minska kostnaden för denna "volym" av flyktingar på ett inhumant sätt.

² **RO 9 kap. 5 §** Regeringen ska lämna en proposition med förslag till statens inkomster och utgifter för det kommande budgetåret (budgetproposition). Budgetåret sammanfaller med kalenderåret. Budgetpropositionen ska innehålla en finansplan och ett förslag till beslut om statens budget. I förslaget till statens budget ska utgifterna hänföras till utgiftsområden som anslagen ska fördelas på, om inte riksdagen med stöd av 11 kap. 18 § genom lag har beslutat något annat

Utgiftsområden

Tillägsbestämmelse 9.5.3 (RO)

Statens utgifter ska hänföras till följande utgiftsområden: 1 Rikets styrelse, 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, 3 Skatt, tull och exekution, 4 Rättsväsendet, 5 Internationell samverkan, 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 7 Internationellt bistånd, 8 Migration, 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom, 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn, 13 Integration och jämställdhet, 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 15 Studiestöd, 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, 19 Regional tillväxt, 20 Allmän miljö- och naturvård, 21 Energi, 22 Kommunikationer, 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, 24 Näringsliv, 25 Allmänna bidrag till kommuner, 26 Statsskuldsräntor m.m. och 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Budgetpropositionen ska innehålla en finansplan och ett förslag till beslut om statens budget. I förslaget till statens budget ska utgifterna hänföras till utgiftsområden som anslagen ska fördelas på, om inte riksdagen med stöd av 11 kap. 18 § genom lag har beslutat något annat. (Riksdagsordningen)

Sen i budgeten delas varje utgiftsområde upp i delområden

³ Ur Regeringens budgetproposition
2014/15:1

Inkomster*Tusental kronor*

Inkomsttyp 1000	Statens skatteinkomster	876 172 891
Inkomsttyp 2000	Inkomster av statens verksamhet	33 649 944
Inkomsttyp 3000	Inkomster av försåld egendom	15 000 000
Inkomsttyp 4000	Återbetalning av lån	875 900
Inkomsttyp 5000	Kalkylmässiga inkomster	9 998 000
Inkomsttyp 6000	Bidrag m.m. från EU	10 332 700
Inkomsttyp 7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-83 523 685
Inkomsttyp 8000	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-8 431 911
Summa inkomster		854 073 839

Sen i kap 7 redogörs i detalj för olika skatter och andra intäkter